Міністерство культури України

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра хореографії та пластичного виховання
(назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 31 » 08 2026 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦТВО БАЛЕТМЕЙСТЕРА (ІІІ КУРС)
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))

спеціальність 026 Сценічне мистецтво
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Режисура балету
(назва освітньої програми)

Київ – 2026

Розробник:
Білаш О. С., доцентка кафедри хореографії та пластичного виховання, Заслужений працівник культури України.

Викладач:
Білаш О. С., доцентка кафедри хореографії та пластичного виховання, Заслужений працівник культури України.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Хореографії та пластичного виховання Факультету театрального мистецтва
(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол № 7 від 26.08.2026 р.

Завідувач кафедри _____ Юрій СТАРОСТІН
(підпис)

Пролонговано:
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)
на 20__/20___н.р.,
Завідувач кафедри _____(_____), протокол від ___.___.20__ №___
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		**заочна**	
Характеристика навчальної дисципліни	*Обов'язкова*			
Курс			**3**	
Семестр			**5**	**6**
Кількість кредитів -			4	4
Загальний обсяг годин -			120	120
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
			2	2
	Семінарські			
	Практичні			
			4	6
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
			114	112
Вид підсумкового контролю			*залік*	*іспит*

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення з сутністю та змістом балетмейстерської професії, сферою його творчої діяльності; детальний розгляд хореографії як одного з видів мистецтв, її взаємозв'язків з іншими мистецтвами та можливостями міжвидового синтезу у хореографії; засвоєння основних законів драматургії та методів їх застосування в хореографічному творі; осягнення поняття композиції хореографічного твору та синергії її складових; набуття навичок створення хореографічного малюнку, добору лексики для створення хореографічного тексту та поєднання в цілісний хореографічний твір.

Завдання

- засвоєння теоретичних знань курсу;
- оволодіння загальними закономірностями створення композиції у хореографії;
- розвиток здібності мислити хореографічними образами, формування «професійного погляду» як необхідної умови творчого проникнення хореографа в навколишнє життя;
- оволодіння навиками використання лексики класичного та сучасних форм танцю (джаз, модерн, контемпорари та ін.), їх трансформації у хореографічних творах.

Опанування дисципліною сприяє формуванню наступних **компетентностей**:

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК05. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК15. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК16. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПР08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.

ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР11. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПР17. Аналізувати та враховувати естетичні запити глядачів.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення – спеціально обладнані навчальні, сценічні, тренінгові, танцювальні аудиторії; аудіовізуальні технічні засоби.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
3 курс / 5 семестр:														
Тема 1. Сольний танець та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.									2					30
Тема 2. Варіація як музично-хореографічна форма.											2			28
Тема 3. Монолог танцівника											2			28
Разом									2		4			114
3 курс / 6 семестр:														
Тема 4 Дует та його та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.									2					28
Тема 5. Адажіо як музично-хореографічна форма. Трансформація адажіо у різних жанрах хореографічного мистецтва.										2				28
Тема 6. Ансамбль із трьох, чотирьох, п’яти виконавців.										2				28
Тема 7. Хореографічна мініатюра.										2				28
Разом									2	6				112
УСЬОГО									**4**	**12**				**224**

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сольний танець та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва

Соло (від лат. solos - один, єдиний) як самостійна партія для одного виконавця.

Сольний танець, його виражальні можливості.

Композиційне вирішення сольного танцю в різних стилях хореографічного мистецтва.

Композиційне вирішення сольного танцю у сучасних постановках.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 2. Варіація як музично-хореографічна форма.

Варіація (фран. Variation – зміна) як музична форма.

Варіація як хореографічна форма.

Варіація як частина па-де-де, гран па.

Варіація як самостійний епізод.

Види варіацій. Чоловіча варіація. Жіноча варіація. Партерна, стрибкова та комбінована варіація.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 3. Монолог танцівника

Монолог танцівника — це форма хореографічного висловлювання, у якій засобами пластики, руху, жесту, пози, міміки, ритму та музично-хореографічної драматургії розкривається внутрішній світ сценічного героя: його думки, почуття, переживання, спогади, прагнення, сумніви, внутрішні суперечності та психологічні стани.

На відміну від сольного танцю, метою якого може бути демонстрація характеру, стилю або виконавської майстерності, хореографічний монолог має передусім драматургічну функцію. Він є своєрідною «внутрішньою мовою» персонажа, коли танцівник не просто виконує хореографічний текст, а через нього розкриває те, що герой не висловлює словами.

Хореографічний монолог — це пластична форма внутрішньої дії персонажа, у якій рух стає способом мислення героя на сцені. Його художня переконливість визначається єдністю драматургії, музики, хореографічної лексики, просторового рішення, акторської виразності та індивідуальності виконавця.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.

3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 4. Дует та його та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.

Поняття «ансамбль».

«Дует» (від лат. dio - два) - ансамбль з двох виконавців.

Види дуету.

Танець в унісон. Танець чоловіка та жінки. Танець-діалог.

Форми дуетного танцю.

Па-де-де. Дієвий діалог. Адажіо.

Танцювальний дует, його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання

курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.

8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.

9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 5. Адажіо як музично-хореографічна форма. Трансформація адажіо у різних жанрах хореографічного мистецтва.

Адажіо (італ. Adajio – повільно, спокійно) як музична форма.

Адажіо як хореографічна форма.

Змістове наповнення адажіо. Партії партнерки та кавалера.

Лексика адажіо. Композиційне вирішення.

Трансформація форми адажіо у різних жанрах хореографічного мистецтва.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.

2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.

3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.

4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.

5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.

6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.

7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.

8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.

9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 6.Ансамбль із трьох, чотирьох, п’яти виконавців

«Тріо» (від лат. tres — три) — ансамбль із трьох виконавців. Специфіка функціонування тріо в балетній виставі; особливості форми па-де-труа («трійки») як різновиду малої ансамблевої композиції.

«Квартет» (від лат. quartus — четвертий) — ансамбль із чотирьох виконавців. Композиційні та сценічні можливості створення хореографічних номерів для квартету; форма па-де-ка́тр як класичний зразок хореографічного

ансамблю на чотири особи.

«Квінтет» — ансамбль із п’яти виконавців; особливості його композиційної організації та потенціал у структурі хореографічного твору.

Дієвий та дивертисментний потенціал малих ансамблевих форм у хореографії, їхнє місце у розвитку драматургії сценічного танцю.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Тема 7. Хореографічна мініатюра

Хореографічна мініатюра як мала композиційна форма хореографічного твору.

Ґенеза становлення та розвитку хореографічної мініатюри. Функціонування мініатюри як структурного елемента балетної вистави. Особливості виконання хореографічних мініатюр на конкурсних програмах, концертних виступах, фестивальних та інших видовищних заходах.

Характерні ознаки хореографічної мініатюри: ідейна виразність, лаконічність форми, оригінальність задуму та специфіка його художнього втілення. Короткотривалість мініатюри, що зумовлює використання максимально концентрованих виражальних засобів. Особливості складу виконавців та виявлення в мініатюрі їхніх індивідуальних творчих і технічних можливостей.

Мобільність і адаптивність хореографічної мініатюри до різних умов концертного виконання.

Література:

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
4. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
5. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
6. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
7. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
8. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
9. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.

Методи навчання

Освітній компонент передбачає словесні, наочні, проблемно-пошукові, методи дослідження, творчі, репродуктивні методи, постановочна робота, самостійна робота, конспектування, інтерактивні методи.

5. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1. Сольний танець та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. З'ясувати виражальні можливості сольного танцю. 3. Проаналізувати, яке значення для відтворення задуму постановника мають творча індивідуальність та яскравий талант танцівника і їх прояв у сольному танці.	Конспект Усна відповідь	10
Тема 2. Варіація як музично-хореографічна форма.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. Виконати аналіз варіації Жізелі з балету «Жізель» А. Адана як хореографічної форми. 3. Здійснити запис хореографії варіації Жізелі за музичними тактами.	Конспект Усна відповідь Демонстрація	10

	4. Дібрати музичний матеріал для створення варіації.		
Тема 3. Монолог танцівника	1. Опрацювати поняття «хореографічний монолог» та визначити його характерні ознаки. Пояснити відмінність між хореографічним монологом, сольним танцем і сольним епізодом у хореографічному творі. 2. Проаналізувати хореографічний монолог із балетної вистави або сучасної хореографічної постановки. Визначити тему, ідею, запропоновані обставини, внутрішній конфлікт героя, розвиток його психологічного стану та кульмінацію. 3. Розробити характеристику майбутнього героя: вік, характер, життєві обставини, емоційний стан, мотивацію, внутрішній конфлікт, мету та надзавдання. 4. Сформулювати тему та ідею власного хореографічного монологу. Стисло описати його зміст і визначити, яку зміну внутрішнього стану героя необхідно показати від початку до завершення композиції. 5. Розробити драматургічну структуру монологу за схемою: початковий стан → імпульс до дії → розвиток переживання → внутрішня боротьба → кульмінація → усвідомлення/злам → фінальний стан. 6. Створити пластичний лейтмотив героя — жест, позу або коротку хореографічну фразу — та розробити 2–3 варіанти його трансформації відповідно до зміни психологічного стану персонажа. 7. Дібрати музичний матеріал для майбутньої постановки. Обґрунтувати вибір музики, проаналізувати її форму, характер, темпоритм, динаміку, кульмінаційні моменти та визначити їхній зв'язок із хореографічною драматургією. 8. Розробити просторове рішення монологу. Створити схему переміщення виконавця сценічним майданчиком, визначивши смислове значення напрямків руху, рівнів, ракурсів, зупинок і пауз..	Конспект Усна відповідь Демонстрація	15

ЗАЛІК			35
Тема 4 Дует та його та його вирішення у різних жанрах хореографічного мистецтва.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. Охарактеризувати місце дуетного танцю в хореографічному мистецтві.	Конспект Усна відповідь	7
Тема 5. Адажіо як музично-хореографічна форма. Трансформація адажіо у різних жанрах хореографічного мистецтва.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. Переглянути балет «Віденський вальс» на музику Штраусів. 3. Визначити адажіо, що є в цьому балеті. 4. Дібрати музичний матеріал для постановки адажіо.	Конспект Усна відповідь Демонстрація	7
Тема 6. Ансамбль із трьох, чотирьох, п’яти виконавців.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. Переглянути балет «Лілея» К. Данькевіча в НОУ. 3. Окреслити різновиди малих ансамблевих форм, використаних у постановці.	Конспект Усна відповідь Демонстрація	7
Тема 7. Хореографічна мініатюра.	1. Опрацювати літературу з теми заняття. 2. Переглянути та проаналізувати хореографічні мініатюри П. Вірського «Подоляночка» та «Ой під вішнею». 3. Дібрати музичний матеріал до майбутньої авторської хореографічної мініатюри. 4. Скласти композиційний план майбутньої авторської хореографічної мініатюри. 5. Постановочна робота власної хореографічної композиції..	Конспект Усна відповідь Демонстрація	9
ЕКЗАМЕН			30

Критерії оцінювання самостійної роботи 5 семестр:

Критерії оцінювання	**Кількість балів**
- Матеріал опрацьовано повно, системно та ґрунтовно; - повністю розкрито сутність, специфіку та функції сольного танцю; - здійснено глибокий, цілісний та аргументований балетмейстерський аналіз; - здійснено самостійний порівняльний аналіз із визначенням спільних і відмінних художньо-композиційних ознак; - висновки логічні, самостійні, послідовні та переконливо аргументовані.	35

- Матеріал опрацьовано достатньо повно, наявні незначні прогалини; - основні положення сутності, специфіки та функції сольного танцю розкрито правильно, але недостатньо поглиблено; - відповідність хореографічного рішення балетмейстерському задуму, темі, ідеї та художньому образу розкрито повно, з незначними недоліками; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів достатньо повний; - висновки загалом обґрунтовані, але недостатньо самостійні або поглиблені.	22 – 34
- Матеріал опрацьовано фрагментарно; - розуміння сутності, специфіки та функцій сольного танцю в хореографічному мистецтві часткове; - балетмейстерський аналіз правильний, але недостатньо поглиблений; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів частковий, переважно описовий; - висновки поверхові та малоаргументовані.	10 – 21
- Матеріал опрацьовано фрагментарно; - розуміння сутності, специфіки та функцій сольного танцю в хореографічному мистецтві не розкрито; - балетмейстерський аналіз недостатній або відсутній; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів часткови або відсутній; - висновки відсутні.	0 – 9

Критерії оцінювання самостійної роботи 6 семестр:

Критерії оцінювання	**Кількість балів**
- Матеріал опрацьовано повно, системно та ґрунтовно; - повністю розкрито сутність, специфіку та функції сольного танцю; - здійснено глибокий, цілісний та аргументований балетмейстерський аналіз; - здійснено самостійний порівняльний аналіз із визначенням спільних і відмінних художньо-композиційних ознак; - висновки логічні, самостійні, послідовні та переконливо аргументовані.	30
- Матеріал опрацьовано достатньо повно, наявні незначні прогалини;	22 – 29

- основні положення сутності, специфіки та функції сольного танцю розкрито правильно, але недостатньо поглиблено; - відповідність хореографічного рішення балетмейстерському задуму, темі, ідеї та художньому образу розкрито повно, з незначними недоліками; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів достатньо повний; - висновки загалом обґрунтовані, але недостатньо самостійні або поглиблені.	
- Матеріал опрацьовано фрагментарно; - розуміння сутності, специфіки та функцій сольного танцю в хореографічному мистецтві часткове; - балетмейстерський аналіз правильний, але недостатньо поглиблений; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів частковий, переважно описовий; - висновки поверхові та малоаргументовані.	10 – 21
- Матеріал опрацьовано фрагментарно; - розуміння сутності, специфіки та функцій сольного танцю в хореографічному мистецтві не розкрито; - балетмейстерський аналіз недостатній або відсутній; - порівняльний та художньо-аналітичний аналіз сольних хореографічних композицій різних жанрів часткови або відсутній; - висновки відсутні.	0 – 9

(Критерії оцінювання виконання завдань для самостійної роботи реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах).

6. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль:

- виконання практичних завдань;
- практичний показ авторської постановки хореографічного твору малої композиційної форми з наданням художньо-аналітичних відомостей;
- опитування;
- залік (5 семестр); іспит (6 семестр).

Критерії оцінювання при поточному контролі 5 семестр:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач освіти демонструє високий рівень балетмейстерської майстерності та творчої самостійності. Чітко визначає тему, ідею та форму хореографічної композиції, створює змістовне лібрето. Музичний матеріал органічно відповідає задуму постановки та є основою розвитку хореографічної дії. Хореографічний текст відзначається оригінальністю, художньою виразністю та композиційною цілісністю. У процесі репетиційної роботи впевнено працює з виконавцями, досягає високого рівня технічного та артистичного виконання. Під час практичного показу демонструє завершений авторський твір та здатність аргументовано аналізувати власну постановку.	35
Здобувач освіти добре володіє основними принципами постановочної роботи. Тема, ідея та форма композиції визначені правильно. Лібрето є логічним, музичний матеріал відповідає творчому задуму. Хореографічний текст та композиційне рішення загалом відповідають поставленим завданням, хоча окремі елементи потребують більшої художньої виразності або композиційної довершеності. Репетиційна робота проведена якісно.	22 – 34
Здобувач освіти демонструє базові знання та навички постановочної діяльності. Тема та ідея композиції визначені, однак розкриті неповною мірою. Лібрето, музичне рішення або хореографічний текст мають окремі недоліки. Композиція не завжди є цілісною, а репетиційна робота з виконавцями потребує вдосконалення.	10 – 21
Здобувач освіти має поверхове уявлення про процес створення малої композиційної форми. Спостерігаються труднощі у визначенні теми, ідеї, форми твору та створенні лібрето. Хореографічний текст недостатньо відповідає музичному матеріалу. Практичний показ характеризується композиційною незавершеністю та слабкою художньою виразністю.	0 – 9

Критерії оцінювання при поточному контролі 6 семестр:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач освіти демонструє високий рівень балетмейстерської майстерності та творчої самостійності. Чітко визначає тему, ідею та форму хореографічної композиції, створює змістовне лібрето. Музичний матеріал органічно відповідає задуму постановки та є основою розвитку хореографічної дії. Хореографічний текст відзначається оригінальністю, художньою виразністю та композиційною цілісністю. У процесі	30

репетиційної роботи впевнено працює з виконавцями, досягає високого рівня технічного та артистичного виконання. Під час практичного показу демонструє завершений авторський твір та здатність аргументовано аналізувати власну постановку.	
Здобувач освіти добре володіє основними принципами постановочної роботи. Тема, ідея та форма композиції визначені правильно. Лібрето є логічним, музичний матеріал відповідає творчому задуму. Хореографічний текст та композиційне рішення загалом відповідають поставленим завданням, хоча окремі елементи потребують більшої художньої виразності або композиційної довершеності. Репетиційна робота проведена якісно.	20 – 29
Здобувач освіти демонструє базові знання та навички постановочної діяльності. Тема та ідея композиції визначені, однак розкриті неповною мірою. Лібрето, музичне рішення або хореографічний текст мають окремі недоліки. Композиція не завжди є цілісною, а репетиційна робота з виконавцями потребує вдосконалення.	10 – 19
Здобувач освіти має поверхове уявлення про процес створення малої композиційної форми. Спостерігаються труднощі у визначенні теми, ідеї, форми твору та створенні лібрето. Хореографічний текст недостатньо відповідає музичному матеріалу. Практичний показ характеризується композиційною незавершеністю та слабкою художньою виразністю.	0 – 9

Підсумковий (семестровий) контроль залік 5 семестр/екзамен 6 семестр

Орієнтовний перелік питань та практичних завдань при підсумковому оцінюванні *(для екзамену)*

1. Роль музики в народженні хореографічного твору.
2. Робота хореографа з музичним матеріалом, співпраця хореографа і концертмейстера.
3. Основні музичні розміри, що використовуються для хореографічних постановок.
4. Засоби вираження драматургії в безсюжетному хореографічному творі.
5. Поняття «художній образ», «хореографічний образ».
6. Засоби створення художнього образу в хореографії.
7. Особливості постановочної роботи над хореографічним твором, сюжет якого запозичений з літератури (іншого виду мистецтва).
8. Програма як літературна основа хореографічного твору. Лібрето хореографічного твору.
9. Поняття «зміст хореографічного твору» та «сюжет хореографічного твору».
10. Засоби розкриття сюжету в хореографії.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

- практичний показ власної постановки хореографічного твору сольного танцю в 5 семестрі;
- практичний показ власної постановки хореографічного твору: малої композиційної форми в 6 семестрі.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі залік (5 семестр):

Критерії оцінювання	**Кількість балів**
Здобувач освіти демонструє високий рівень балетмейстерської майстерності, творчої самостійності та аналітичного мислення. Хореографічна композиція є художньо цілісною, має чітко визначені тему, ідею та драматургічну побудову. Лібрето логічне й змістовне. Музичний матеріал органічно поєднаний із хореографічним текстом та повністю відповідає творчому задуму. Використані засоби міжвидового синтезу є виправданими та художньо переконливими. Практичний показ відзначається композиційною завершеністю, оригінальністю, сценічною виразністю та професійним рівнем роботи з виконавцями. Художньо-аналітична презентація містить ґрунтовне обґрунтування творчого задуму, аргументований аналіз композиційних рішень та демонструє вільне володіння професійною термінологією.	30
Хореографічна композиція є завершеною та логічно побудованою. Здобувач освіти демонструє достатньо високий рівень балетмейстерських умінь, творчого мислення та здатності до аналізу власної роботи. Художньо-аналітичний супровід розкриває основні аспекти постановочного задуму, хоча окремі положення потребують більшої аргументованості або деталізації.	25 – 29
Здобувач освіти демонструє достатній рівень знань і практичних навичок створення малої композиційної форми. Композиція відповідає поставленим завданням, однак містить окремі недоліки у драматургії, композиційній побудові або використанні хореографічної лексики. Презентація розкриває основний зміст роботи, але аналіз окремих творчих рішень є недостатньо глибоким.	20 – 24
Хореографічна композиція має завершений характер, проте демонструє обмежений рівень балетмейстерського опрацювання. Тема та ідея розкриті частково. Художньо-аналітичне обґрунтування є поверховим, окремі постановочні рішення не мають достатнього пояснення або аргументації.	15 – 19

Здобувач освіти володіє лише базовими навичками створення малої композиційної форми. Композиція має суттєві недоліки у драматургічній побудові, роботі з музичним матеріалом або хореографічною лексикою. Презентація містить лише загальний опис роботи без належного художнього аналізу та обґрунтування авторських рішень.	10 – 14
Хореографічна композиція не відповідає вимогам до малої композиційної форми. Відсутні композиційна цілісність, драматургічна логіка та художня виразність. Здобувач освіти не демонструє необхідних балетмейстерських компетентностей. Художньо-аналітична презентація відсутня або не розкриває змісту та особливостей постановки.	0 – 9

Критерії оцінювання при підсумковому контролі екзамен (6 семестр):

Критерії оцінювання	**Кількість балів**
Здобувач освіти демонструє високий рівень балетмейстерської майстерності, творчої самостійності та аналітичного мислення. Хореографічна композиція є художньо цілісною, має чітко визначені тему, ідею та драматургічну побудову. Лібрето логічне й змістовне. Музичний матеріал органічно поєднаний із хореографічним текстом та повністю відповідає творчому задуму. Використані засоби міжвидового синтезу є виправданими та художньо переконливими. Практичний показ відзначається композиційною завершеністю, оригінальністю, сценічною виразністю та професійним рівнем роботи з виконавцями. Художньо-аналітична презентація містить ґрунтовне обґрунтування творчого задуму, аргументований аналіз композиційних рішень та демонструє вільне володіння професійною термінологією.	37- 40
Хореографічна композиція є завершеною та логічно побудованою. Здобувач освіти демонструє достатньо високий рівень балетмейстерських умінь, творчого мислення та здатності до аналізу власної роботи. Художньо-аналітичний супровід розкриває основні аспекти постановочного задуму, хоча окремі положення потребують більшої аргументованості або деталізації.	33 – 36
Здобувач освіти демонструє достатній рівень знань і практичних навичок створення малої композиційної форми. Композиція відповідає поставленим завданням, однак містить окремі недоліки у драматургії, композиційній побудові або використанні хореографічної лексики. Презентація розкриває основний зміст роботи, але аналіз окремих творчих рішень є недостатньо глибоким.	29 – 32

Хореографічна композиція має завершений характер, проте демонструє обмежений рівень балетмейстерського опрацювання. Тема та ідея розкриті частково. Художньо-аналітичне обґрунтування є поверховим, окремі постановочні рішення не мають достатнього пояснення або аргументації.	24 – 28
Здобувач освіти володіє лише базовими навичками створення малої композиційної форми. Композиція має суттєві недоліки у драматургічній побудові, роботі з музичним матеріалом або хореографічною лексикою. Презентація містить лише загальний опис роботи без належного художнього аналізу та обґрунтування авторських рішень.	20 – 23
Хореографічна композиція не відповідає вимогам до малої композиційної форми. Відсутні композиційна цілісність, драматургічна логіка та художня виразність. Здобувач освіти не демонструє необхідних балетмейстерських компетентностей. Художньо-аналітична презентація відсутня або не розкриває змісту та особливостей постановки.	1 – 19

7. Розподіл балів, які отримують студенти

3 курс / 5 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи												**Сума балів**
Т 1	**Т 2**	**Т 3**	**Залік**							**…**	**Тn**	
20	**20**	**30**	**30**									**100**

3 курс / 6 семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи												**Сума балів**
Т 4	**Т 5**	**Т 6**	**Т 7**	**Іспит**						**…**	**Тn**	
15	**15**	**15**	**15**	**40**								**100**

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Значення оцінки**	**Рівень компетентності**
90 – 100	**A**	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	**B**	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	**C**	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	**D**	**Задовільно** – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для	Середній (репродуктивний)

		подальшого навчання або професійної діяльності	
60 – 63	**E**	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	**FX**	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	**F**	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	Відмінно	зараховано
82 – 89	**B**	Добре	
74 – 81	**C**		
64 – 73	**D**	Задовільно	
60 – 63	**E**		
35 – 59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Основна

1. Бугаєць Н. А., Пінчук О. І., Пінчук С. І. Мистецтво балетмейстера: Навчально-методичний посібник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2012. 172 с.
2. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів : Край, 2003. 160 с.
3. Гутник І. Танцювальна сюїта та специфіка її постановки в народно-сценічному танці. Теорія та методика викладання фахових дисциплін : зб. наук.-методич. пр. кафедри народної хореографії КНУКіМ. Київ : ТОВ «Видавничий будинок “Аванпост-Прим”», 2014. С. 22–33.
4. Енська О. Ю., Максименко А. І., Ткаченко І. О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. 157 с.
5. Забута Б. І. Музичне забезпечення хореографічних постановок : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рівне : Волинські обереги, 2011. 194 с.
6. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 121 с.
7. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція : методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків : ХДАК, 2018. 208 с.
8. Колосок О. Пошуки образного рішення хореографічної композиції : методичні вказівки з предмету «Мистецтво балетмейстера». Київ : Видавничий центр НАУ, 1997. 18 с.
9. Кривохижа А. Гармонія танцю : методичний посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2003. 100 с.
10. Кривохижа А. М. Роздуми про мистецтво танцю. Записки балетмейстера. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2012. 172 с.
11. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник .Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 80 с.
12. Рехвіашвілі А. Ю., Білаш О. С. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. Київ : КНУКіМ, 2017. 152 с.
13. Шариков Д. «Contemporary dance» у балетмейстерському мистецтві. Київ : КиМУ, 2010. 173 с..
14. Шевченко В. Т. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії : навч.-методич. посіб. Київ : ДАККК іМ, 2006. 184 с.

Додаткова

1. Бойко О. С. Художній образ в українському народно-сценічному танці: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015.
2. Василенко К. Ю. Український танець : підручник. Київ : ІПКПК, 1997. 282 с.

3. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Київ : Оберіг, 1991. Т. 2. 448 с.
4. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. Київ : Оберіг, 1991. Т. 1.456 с.
5. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів : Каменяр, 2002. 64 с.
6. Гуменюк А. Українські народні танці. Київ : Видавництво академії наук Української РСР, 1962. 360 с.
7. Гутник І. Основні принципи роботи над стилізацією народного танцю. Теорія та методика викладання фахових дисциплін : зб. наук.-методич. пр. кафедри народної хореографії КНУКіМ. Київ : ТОВ «Видавничий будинок "Аванпост-Прим"», 2014. С. 11–21.
8. Зубатов С. Методика викладання українського народного танцю. Другий рік навчання : підручник. Київ : Ліра-К, 2018. 416 с.
9. Зубатов С. Методика викладання українського народного танцю. Перший рік навчання : підручник. Київ : Ліра-К, 2017. 376 с.
10. Зубатов С. Стиль викладання в хореографії. Київ : Ліра-К, 2019. 92 с.
11. Колесниченко Ю. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. Киев : Кафедра, 2012. 658 с.
12. Колосок О. Пошуки образного рішення хореографічної композиції : методичні вказівки з предмету «Мистецтво балетмейстера». Київ : Видавничий центр НАУ, 1997. 18 с.
13. Лань О. Методи режисури видовищно-театралізованих заходів у хореографії : методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн-балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРІАС». – Львів: «Камула», 2019. – 52 с.
14. Лань О. Актуальність втілення прийомів сучасного перформансу в практиці режисури одноактного балету .Сучасне хореографічне мистецтво : підґрунтя, тенденції, перспективи, тенденції розвитку : навчально-методичний посібник : упоряд. О. Плахотнюк // О. Плахотнюк, Л. Андрущук, Т. Благова та інші. Львів: СПОЛОМ, 2016.240 с.
15. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтпрес, 2007. 468 с.
16. Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи XX ст. : монографія. Харків : ХДАК, 2007. 344 с.
17. Шариков Д. Мистецтвознавча наука хореологія як феномен художньої культури : монографія. Київ : КиМУ, 2013. 204 с.